

Biblioteca Municipală
B.P. HASDEU

Secția
„Memoria Chișinăului”

Istoria Chișinăului în date

2024

210 ani de la înălțarea clădirii Mitropoliei Basarabiei (1814)

180 de ani de la construirea fântânii arteziene „Fantal”, lângă Biserica Măzărache, de unde se alimenta cu apă tot orașul (până în sec. XX) (1834)

180 de ani de la primele observații meteorologice efectuate în Chișinău (1844)

160 de ani de la fondarea primei instituții bancare, la Chișinău (1864)

155 de ani de la zidirea Bisericii „Sf. Treime” (1869)

135 de ani de la decizia de a construi la Chișinău o linie de tramvai tras de cai. În anul 1910 prin oraș circulau 20 de vagoane (1889)

120 de ani de la fondarea Combinatului de carne, reorganizat în anul 1995 în Societatea pe Acțiuni „Carmez” (1904)

120 de ani de la vizita la Chișinău a lui Nicolae Iorga, istoric, profesor universitar, enciclopedist, poet, dramaturg (1904)

115 ani de la apariția primului taxi și autobuz în Chișinău (1909)

115 ani de la fondarea ziarului *Bessarabia*, cotidian social-politic, literar și economic. Apare la Chișinău (1919)

90 de ani de la fondarea la Chișinău a filialei Institutului Român de Științe Sociale sub conducerea profesorului Dumitru Gusti (1934)

90 de ani de la apariția revistei literare *Limba noastră* a Seminarului Teologic din Chișinău (1934)

90 de ani de la apariția revistei „Monitorul municipal” a Primăriei municipiului Chișinău (1934)

75 de ani de la organizarea Stației seismice din Chișinău a AȘM (1949)

65 de ani de la includerea sectorului Ciocana în hotarele Chișinăului. Până atunci localitatea fusese subordonată Primăriei din satul Visterniceni și era cunoscută ca un cătun pe moșia Ciocanei (Vechi) încă din 1910 (1959)

60 de ani de la finalizarea construcției clădirii Casei Guvernului, după proiectul arhitectului S. Fridlin (1964)

55 de ani de activitate a Liceului Academic de Arte Plastice „I. Vieru”, fondat în baza Școlii medii de arte plastice (1969)

50 de ani de la proiectarea orologiului din clădirea Primăriei de către o echipă de lucrători de la uzina „Signal” (1974)

45 de ani de la finalizarea construcției clădirii Parlamentului Republicii Moldova (1979)

Ianuarie

210 ani de la înființarea Seminarului Teologic din Chișinău pentru pregătirea clericilor și a bibliotecii Seminarului Teologic (ianuarie 1814)

115 ani de la punerea în funcțiune, la Chișinău, a primei uzine electrice (1 ianuarie 1909)

105 ani de la înființarea, la inițiativa lui George Enescu, a Conservatorului „Unirea” (inițial numit Conservatorul de muzică și artă dramatică) - prima instituție de învățământ artistic din Chișinău (1 ianuarie 1919)

100 de ani de la apariția, la Chișinău, a revistei săptămânale enciclopedice pentru studiul limbii române „Limba Română” (ianuarie 1924).

95 de ani de la apariția primului număr al revistei *Arhivele Basarabiei* (ianuarie 1929)

85 de ani de la fondarea Muzeului Național de Arte Plastice de către sculptorul și pictorul Alexandru Plămădeală și alți artiști plastici basarabeni (1939)

65 de ani de la Congresul I al Jurnaliștilor din RSSM (7 ianuarie 1959)

35 de ani de la inaugurarea Centrului Republican de Diagnosticare Medicală al Ministerului Sănătății (ianuarie 1989)

Seminarul Teologic din Chișinău, actualmente clădirea Bibliotecii Naționale a Moldovei

Februarie

210 ani de la deschiderea la Chișinău școlilor de tip lancasterian (7 februarie 1824)

70 de ani de la instalarea monumentului lui Gr. Kotovski (23 februarie 1954)

20 de ani de la semnarea acordului de înfrățire cu orașul Ankara din Turcia (12 februarie 2004)

Monument lui Gr. Kotovski

Martie

160 de ani de la deschiderea la Chișinău a Gimnaziului de Fete al Zemstvei din Basarabia, fondat de către Liubov Beliugova (actualul Liceul Teoretic „Gheorghe Asachi” din Chișinău) (8 martie 1864)

120 de ani de la fondarea Societății Naturaliștilor din Basarabia (14 martie 1904)

30 de ani de la constituirea Comunității ucrainenilor din Republica Moldova cu sediul la Chișinău (12 martie 1994)

45 de ani de la fondarea Bibliotecii „Vissarion Belinski”, filiala Bibliotecii Municipale „B.P. Hasdeu” (23 martie 1979).

Aprilie

60 de ani de la fondarea Institutului Politehnic „S. Lazo”, azi Universitatea Tehnică a Moldovei (28 aprilie 1964)

35 de ani de la semnarea acordului de înfrățire cu orașul Reggio Emilia din Italia (20 aprilie 1989)

30 de ani de la fondarea Bibliotecii „Ovidius”, filială a Bibliotecii Municipale „B.P. Hasdeu” înființată în colaborare cu Biblioteca Județeană din Constanța (24 aprilie 1994)

Mai

210 ani de la deschiderea Tipografiei Eparhiale din Chișinău, sub îngrijirea Mitropolitului Gavriil Bănulescu-Bodoni (13 mai 1814)

160 de ani de la inaugurarea Școlii Eparhiale de Fete din Chișinău, înființată la inițiativa Arhiepiscopului Antonie Șokotov (3 mai 1864)

140 de ani de la inaugurarea la Chișinău a Spitalului de copii, din inițiativa boierilor moldoveni Gafencu, (9 mai 1884)

100 de ani de la apariția ziarului „Moldova Suverană” (titlul inițial „Plugarul roș”) (1 mai 1924)

60 de ani de la înființarea Institutului de Matematică cu Centrul de Calcul al AȘM (9 mai 1964)

35 de ani de la fondarea Editurii „Litera” (3 mai 1989)

35 de ani de la redenumirea arterei principale a orașului în bulevardul Ștefan cel Mare și Sfânt (mai 1989)

30 de ani de la deschiderea la Chișinău a reprezentanței Națiunilor Unite (19 mai 1994)

30 de ani de la startul la Chișinău a Festivalului Internațional Bienala Teatrului „Eugene Ionesco” (24 mai 1994)

Gimnaziul de Fete al Zemstvei din Basarabia

Biblioteca „Ovidius”

Spitalul de copii din Chișinău, 1912

Iunie

30 de ani de la adaptarea Parlamentul Republicii Moldova
Constituției Republicii Moldova (29 iunie 1994)

Iulie

215 ani de la sfințirea Bisericii „Sf. Ilie” (20 iulie 1809)

190 de ani de la aprobarea Planului de sistematizare a
orașului Chișinău (2 iulie 1834)

170 de ani de la apariția, la Chișinău, a publicației periodice
„Bessarabskie oblastnye vedomosti”
(17 iulie 1854)

115 ani de la darea în folosință a Spitalului de Oftalmologie
(autor al proiectului și responsabil de
lucrări – inginer-tehnolog M. Zaleski) (5 iulie 1909)

115 ani de la fondarea Societății muzicale *Graiul Neamului*
(31 iulie 1919)

55 de ani de la fondarea Bibliotecii „Miron Costin”, filiala a
Bibliotecii Municipale „B.P. Hasdeu” (1 iulie 1969)

35 de ani de la inaugurarea în Chișinău, în scuarul Gării, a
însemnul comemorativ în amintirea victimelor
represiunilor staliniste (6 iulie 1989)

August

80 de ani de la operația militară Iași-Chișinău
(20-24 august 1944)

80 de ani de la înființarea SA „Steaua”, fabrică de tricotaj și
confeccionare a ciorapilor din Chișinău
(Î.C.S. Steaua-Reds S.A.) (24 august 1944)

70 de ani de la Congresul I al scriitorilor din RSSM
(26-27 august 1954)

35 de ani de la reinstalarea la locul inițial a inscripțiilor
autentice de pe monumentul lui Ștefan cel
Mare și Sfânt (31 august 1989)

35 de ani de la Marea Adunare Națională care a avut loc în
Piața Victoriei, acum Piața Marii Adunări
Naționale (31 august 1989)

35 de ani de la declararea Limbii Române ca limbă de Stat în
Republica Moldova (31 august 1989)

30 de ani de la constituirea Comunității ucrainenilor din
Republica Moldova cu sediul la Chișinău
(12 martie 1994)

30 de ani de la transformarea Centrul Republican de Cultură
și Artă (fostul Palat „Prietenia”), în Palatul
Oficialităților Statale, Palatul Republicii
(1 august 1994)

Plan de sistematizare a orașului Chișinău

Marea Adunare Națională

Septembrie

- 115** ani de la înființarea Liceului Militar „Regele Ferdinand”, care a instruit generații de ofițeri (1 septembrie 1919)
- 80** de ani de la fondarea Combinatului de Tutun din Chișinău (4 septembrie 1944)
- 80** de ani de la înființarea primei întreprinderi a aviației civile din RM, deschiderea Aeroportului Chișinău (19 septembrie 1944)
- 80** de ani de la darea în exploatare a Fabricii de mobilă nr. 1 (septembrie 1944)
- 65** de ani de la înființarea „Telefilm-Chișinău”, asociație de creație producătoare de filme artistice, documentare și filme-concert (30 septembrie 1959)

Octombrie

- 135** de ani de la organizarea Muzeului Național de Etnografie și Istorie Naturală, în baza colecției de exponate a primei expoziții agricole din Basarabia (octombrie 1889)
- 85** de ani de la fondarea Telegrafului republican (octombrie 1944)
- 80** de ani de la întemeierea Bibliotecii Naționale pentru Copii „Ion Creangă” (octombrie 1944)
- 80** de ani de la apariția la Chișinău a publicației „Молодежь Молдавии” (octombrie 1944)
- 80** de ani de la organizarea Direcției Serviciului Hidrometeorologic a Republicii Moldova (octombrie 1944)
- 80** de ani de la fondarea Liceului Teoretic Român-Englez „Ion Creangă” (fosta Școala Nr 11) din Chișinău (octombrie 1944)
- 80** de ani de la fondarea Liceului Teoretic „A.C. Pușkin” din Chișinău (fosta Școala rusă Nr 2) (octombrie 1944)
- 75** de ani de la înființarea Orchestrei de muzică populară (din 1957 Orchestra *Fluieraș*) (octombrie 1949)
- 75** de ani în urmă pe străzile Chișinăului au ieșit primele șase troleibuze (10 octombrie 1949)
- 70** de ani de la fondarea săptămânalului *Învățătorul Moldovei* (*Cultura Moldovei* (1957), *Cultura* (1965) *Literatura și Arta* (1977), (octombrie 1954)

Deschiderea Aeroportului Chișinău

Muzeul Național de Etnografie și Istorie Naturală

- 70** de ani de la fondarea săptămânalului *Făclia*. A apărut inițial cu denumirea *Învățământul Public* (3 octombrie 1954)
- 70** de ani de la fondarea Centrului Internațional de Expoziții „Moldexpo” (12 octombrie 1954)
- 65** de ani de la fondarea Spitalului Clinic de Traumatologie și Ortopedie, întemeiat în anul 1817 ca Spital municipal (23 octombrie 1959)
- 50** de ani de la inaugurarea Palatului „Octombrie” (azi Palatul Național „Nicolae Sulac”) (octombrie 1974)
- 30** de ani de la fondarea revistei literare a scriitorilor tineri din Republica Moldova *Contrafort* (octombrie 1994)
- 20** de ani de la fondarea Bibliotecii „Ștefan cel Mare”, filiala a Bibliotecii Municipale „B.P. Hasdeu” (14 octombrie 2004)

Noiembrie

- 60** de ani de la fondarea Bibliotecii de arte „Tudor Arghezi”, filiala Bibliotecii Municipale „B.P. Hasdeu” (01 noiembrie 1964).
- 105** de ani de la apariția la Chișinău primul număr al ziarului săptămânal „Basarabia noastră” (14 noiembrie 1919)
- 90** de ani de la înființarea Teatrului Dramatic Rus de Stat „A. Cehov” (5 noiembrie 1934)
- 35** de ani de la semnarea acordului de înfrățire cu orașul Mannheim din Germania (2 noiembrie 1989)
- 30** de ani de la înființarea Federației de Șah a Republicii Moldova (2 noiembrie 1994)
- 25** de ani de la semnarea acordului de înfrățire cu orașul București capitala României (4 noiembrie 1999)
- 25** de ani de la semnarea Protocolului de înfrățire între Chișinău și București, România (4 noiembrie 1999)

Decembrie

- 30** de ani de la semnarea acordului de colaborare cu orașul Odesa din Ucraina (23 decembrie 1994)
- 25** de ani de la semnarea acordului de înfrățire cu orașul Kiev, capitala Ucrainei (21 decembrie 1999)

Inaugurarea Palatului „Octombrie”. Azi Palatul Național „Nicolae Sulac”

Teatrul Dramatic Rus de Stat „A. Cehov”

Înfrățire cu orașul Kiev

Înfrățire cu orașul Odesa

Secția Memoria Chișinăului
tel.: 022 221697
e-mail: dmchisinau.hasdeu@gmail.com

bmhasdeu@gmail.com

www.hasdeu.md

